

the initiative of the investigator, prosecutor, investigator judge, court or at the request of the defender the suspect or accused. Especially inconsistency is that the part 2 of the article 226 CPC shall be carried out in any case, so why doesn't other parts of the article 226 CPC aren't obligatory for use. Even more that the that the name of the article 226 CPC contains the term "specifics" interrogation of a juvenile or a minor person, and the article 491 CPC refers to Chapter 38, paragraph 1, entitled "General rules for criminal proceedings against minors".

As a conclusion, which based on the analyzed articles of CPC they at least had to be coordinated and foresight in part 1 of the art. 491 age for a minor person is unreasonable because the art. 226 CPC didn't say about at all.

#### *References*

1. Кримінальний процесуальний кодекс від 13.04.2012 р. № 4651-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 9-10, № 11-12, № 13. – Ст. 88.

2. Кримінальний процесуальний кодекс України. Науково-практичний коментар: у 2 т. Т. 1 / [О.М. Бандурка, Є.М. Блажівський, С.П. Бурдоль та ін.]; редкол.: В.Я. Тацій, О.В. Капліна, О.Г. Шило. – Х.: Право, 2013. – С. 567-571. (768 с.)

3. Кримінальний процесуальний кодекс України. Науково-практичний коментар: у 2 т. Т. 2 / [О.М. Бандурка, Є.М. Блажівський, С.П. Бурдоль та ін.]; редкол.: В.Я. Тацій, О.В. Капліна, О.Г. Шило. – Х.: Право, 2013. – С. 387-388. (664 с.)

УДК 343.2/.7(043.2)

**Марчук М. П.,** к.ю.н.,  
Головний консультант,  
Секретаріат Конституційного Суду України, м. Київ, Україна

### **ЩОДО ПОНЯТТЯ «НЕПРАВОСУДНЕ СУДОВЕ РІШЕННЯ» В КОНТЕКСТІ СТАТТІ 375 КРИМІНАЛЬНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ**

Попри часте вживання в юридичній науці та застосування в практичній діяльності поняття «неправосудне рішення», його квінтесенція досі не знайшла термінологічної визначеності у вітчизняному кримінальному законодавстві.

Невизначеність цього терміну призвела до того, що в науковому дискурсі поняття «неправосудність», яким оперує кримінальне право України, і «незаконність», що використовується у кримінально-процесуальному праві, зазвичай ототожнюються і несуть ідентичне нормативно-змістове навантаження, тобто, визнаються синонімами (відповідної позиції притримуються такі вчені як В. І. Тютюгін, О. В. Капліна, І. А. Тітко та ін.) [1, с. 44].

Щодо викладеної позиції зазначимо таке.

У статті 375 Кримінального кодексу України закріплено, що «постановлення суддею (суддями) завідомо неправосудного вироку, рішення, ухвали або постанови карається обмеженням волі на строк до п'яти років або позбавленням волі на строк від двох до п'яти років» [2]. Особливістю зазначеного у цій нормі терміну «неправосудний» є те, що він вживається у поєднанні з прислівником «завідомо» (тобто, передбачає прямий умисел судді) та стосується більшості судових актів (вироку, рішення, ухвали або постанови).

В Ухвалі Судової палати у кримінальних справах Верховного Суду України від 20 листопада 2014 року № 5-24кс14 зазначено, що: «поняття «неправосудне судове рішення» у поєднанні з вказівкою на «завідомість» його постановлення підкреслює цілеспрямований характер злочинних дій судді, його свідоме прагнення та бажання всупереч матеріальному чи процесуальному закону і (або) фактичним обставинам, встановленим у справі, постановити судове рішення, яке за своєю суттю не може бути і не є актом правосуддя» [3]. Такої є думки притримується і Т. Пашковська, яка вважає, що неправосудним є судове рішення, в якому завідомо неправильно застосовано норму матеріального права, яке постановлено з грубим порушенням норм процесуального права або в якому завідомо є невідповідність висновків суду фактичним обставинам справи. До тяжких наслідків такого злочину, на її думку, можна віднести засудження потерпілого до позбавлення волі, його самогубство чи замах на нього, тяжке захворювання тощо [4].

С. С. Яценко, не прив'язуючись до «завідомості» такого рішення, вважає, що вирок, ухвала чи постанова в кримінальній справі будуть неправосудними, якщо: засуджено невинного або виправдано винного чи він безпідставно звільнений від покарання, призначено явно несправедливе занадто суворе чи занадто м'яке покарання, здійснена неправильна кваліфікація злочину, що потягло за собою несправедливу міру покарання, безпідставно обрано чи відмовлено в обранні запобіжного заходу у вигляді взяття під варту, тощо [5].

Однією з найбільш розгорнутих є позиція А. В. Щасного, який звертає увагу на те, що в теорії кримінального права зазначається, що в одному судовому акті можуть бути наявні одночасно кілька ознак неправосудності. Наводячи як підтвердження позиції І. Б. Малиновського, він пропонує керуватися двома критеріями: 1) юридичним – невідповідність чинному законодавству; 2) фактичним – невідповідність встановленим фактичним даним. У першому випадку судовий акт винесений з порушенням норм процесуального чи матеріального права, у другому висновки, що містяться в судовому акті, не відповідають встановленим по справі фактичним даним [6, с. 511].

Виходячи з викладеного, в контексті статті 375 Кримінального

кодексу України, вважаємо, що неправосудним є свідомо прийнятий суддею в ході судового провадження акт, який не враховує всіх обставин справи та норм законодавства, якими необхідно було керуватися (є несправедливим) і не забезпечує (не сприяє забезпеченню) реального захисту чи відновлення порушеного права, за фактом якого провадження було відкрито, за умови, що суддя знав всі обставини справи та чітко розумів, які норми законодавства необхідно було застосувати.

### *Література*

1. Тютюгін В. І. Постановлення суддею завідомо неправосудного вироку, рішення, ухвали або постанови: окремі аспекти застосування ст. 375 Кримінального кодексу України / В. І. Тютюгін, О. В. Капліна, І. А. Тітко // Вісник Верховного Суду України. – 2012. – № 2 (138). – С. 42–48.
2. Кримінальний кодекс України від 05 квіт. 2001 р. № 2341-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 25. – Ст. 131.
3. Ухвала Судової палати у кримінальних справах Верховного Суду України від 20 лист. 2014 р. № 5-24кс14 [Електронний ресурс] / офіц. веб-сайт Верховного Суду України. – Режим доступу: [http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/\(print\)/196768197BCBF85DC2257DCC0032E65E](http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/(print)/196768197BCBF85DC2257DCC0032E65E).
4. Пашковська Т. Відповідальність суддів у світлі нового законодавства України [Електронний ресурс] / Тетяна Пашковська // Юридична газета online. – Режим доступу: <http://jur-gazeta.com/publications/events/vidpovidalnist-suddiv-u-svitli-novogo-zakonodavstva-ukrayini.html>.
5. Науково-практичний коментар до Кримінального кодексу України. – 4-те вид., переробл. та доповн. / Відп. ред. С. С. Яценко. – К.: А.С.К., 2006. – 848 с.
6. Щасний А. В. Поняття та ознаки завідомо неправосудного вироку як предмета злочину, передбаченого ст. 375 Кримінального кодексу України / А. В. Щасний // Держава і право. – 2010. – № 47. – С. 509–515.

УДК 343(043.2)

**Мирошниченко Н. А.**, к.ю.н., доцент,  
Національний університет «Одеська юридична академія»,  
м. Одеса, Україна

## **КЛАСИФІКАЦІЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ**

Ступінь суспільної небезпеки дозволяє класифікувати кримінальні правопорушення за їх тяжкістю, кожне з яких має певне значення для диференціації кримінальної відповідальності та покарання. Найбільш поширеною є класифікація за ступенем суспільної небезпеки, яка закріплена в ст. 12 КК України 2001 року. Критеріями цієї класифікації є ступінь суспільної небезпеки та типова санкція. В чинному КК України виділені злочини невеликої, середньої тяжкості, тяжкі та особливо тяжкі, кожна із зазначених груп має свою типову санкцію. Не можемо